

Анонимизиран текст

Превод

C-54/23 — 1

Дело C-54/23

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

3 февруари 2023 г.

Запитваща юрисдикция:

Bundesgerichtshof (Германия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

10 януари 2023 г.

Ищец:

WY

Ответници:

Laudamotion GmbH

Ryanair DAC

BUNDESGERICHTSHOF

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

[...]

[...]:

10 януари 2023 г.

[...]

По дело със страни

WY, [...] Дюселдорф,

ищец в първоинстанционното производство и жалбоподател в
производството по ревизионно обжалване,

[...]

срещу

1. Laudamotion GmbH, [...] Швехат (Австрия),

ответник в първоинстанционното производство и в производството по ревизионно обжалване,

2. Ryanair DAC, [...] Дъблин (Ирландия),

ответник

[...]

В съдебното заседание от 10 януари 2023 г. [...] десети граждански състав на Bundesgerichtshof (Федерален върховен съд, Германия)

определи:

Спира производството по делото.

На основание член 267ДФЕС отправя до Съда на Европейския съюз следните въпроси за тълкуване на Регламент (ЕО) № 261/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 година относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети, и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 295/91 (ОВ L 46, 2004 г., стр. 1, Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 12, стр. 218):

1. Изключено ли е по принцип право на обезщетение по членове 5, 6 и 7 от Регламента поради закъснение на полет от минимум три часа, ако в случай на риск от голямо закъснение пътникът използва резервиран от самия него заместващ полет и така достига крайния пункт на пристигане със закъснение от по-малко от три часа, или в тази хипотеза право на обезщетение във всеки случай е налице, ако още преди най-късния момент, в който трябва да се представи на гишето за регистрация, пътникът разполага с достатъчно сигурни данни, че пристигането в крайния пункт ще е със закъснение от минимум три часа?
2. При отговор на първия въпрос в последно посочения смисъл: предполага ли в споменатата хипотеза правото на обезщетение по членове 5, 6 и 7 от Регламента поради закъснение на полета от минимум три часа пътникът да се представи навреме — съгласно член 3, параграф 2, буква а) от Регламента — на гишето за регистрация?

Мотиви:

- 1 I.Ищецът претендира от ответника по т. 1 обезщетение на основание Регламент (ЕО № 261/2004 (наричан по-нататък „Регламентът“ или „Регламентът за правата на пътниците“).
- 2 Ищецът е резервирал полет от Дюселдорф до Палма де Майорка и обратно при ответника по т. 2. Опериращ въздушен превозвач е ответникът по т. 1. Полетът на отиване е предвиден за 31 октомври 2019 г. Излитането закъснява с шест часа. Ответниците не предлагат на ищеца по-ранен заместващ полет. Тъй като има среща в крайния пункт на пристигане, ищецът самостоятелно резервира заместващ полет и пристига в Палма де Майорка със закъснение от по-малко от три часа.
- 3 Ищецът твърди, че се е представил навреме на гишето за регистрация и че там е бил информиран от ответника по т. 1 за закъснението.
- 4 Ищецът предявява срещу ответника по т. 1 иск за обезщетение от 250 евро и за възстановяване на направените преди съдебното производство разходи за адвокат, а срещу ответника по т. 2 — подготвителен иск за предоставяне на справка за размера на неусвоените данъци и за плащане на сумата съгласно справката. С частично решение Amtsgericht (районен съд) осъжда ответника по т. 2 да предостави справка и отхвърля иска срещу ответника по т. 1.
- 5 Въззивният съд отхвърля жалбата на ищеца срещу частично отхвърления иск. С допуснатата от въззивния съд ревизионна жалба ищецът поддържа исканията в първоинстанционното производство срещу ответника по т. 1. Ответникът по т. 1 оспорва жалбата.
- 6 II. Въззивният съд приема, че ответникът по т. 1 не е длъжен да плати обезщетение по член 5, параграф 1, буква в) и член 7, параграф 1 от Регламента за правата на пътниците, въпреки че изпълненият от него полет е пристигнал със закъснение от над три часа. Това е така, защото ищецът не е заминал с този полет и е достигнал крайния пункт на пристигане със закъснение от по-малко от три часа. Фактът, че ищецът самостоятелно си е осигурил заместващ полет, е без значение. Също така, положението на ищеца не е по-неблагоприятно от това, в което той щеше да бъде, ако беше използвал изпълнението от ответника по т. 1 полет. При условията на член 280, параграф 1, член 281, параграфи 1 и 3 и член 281 от Bürgerliches Gesetzbuch (BGB, Граждански кодекс) той може да търси възстановяване на разходите за заместващия превоз, който самостоятелно е резервирал.
- 7 III. Решението по ревизионната жалба зависи от тълкуването на член 3, параграф 2, член 5, параграф 1, буква в) и член 7, параграф 1 от Регламента за правата на пътниците.
- 8 1. Съгласно практиката на Съда на Европейския съюз пътник на полет може да се позове на правото на обезщетение по член 5, параграф 1, буква в)

във връзка с член 7, параграф 1 от Регламента за правата на пътниците, когато претърпява загуба на време, равна на или по-голяма от три часа, когато достига своя краен пункт на пристигане (вж. решения на Съда от 19 ноември 2009 г. — C-402/07 и C-432/07, [...] т. 61 и 69 — Sturgeon; от 23 октомври 2012 г. — C-581/10 и C-629/10, [...] т. 37 — Nelson; определение на Съда от 12 ноември 2020 г. — C-367/20, [...] т. 27 — KLM).

- 9 2. Така погледнато, има основания да се смята, че не е налице задължение за обезщетение, ако при риск от голямо закъснение пътникът използва резервиран от самия него заместващ полет и така достигне крайния пункт на пристигане със закъснение от по-малко от три часа.
- 10 а) Съгласно практиката на Съда пътниците от даден полет, които искат обезщетение поради голямо закъснение, поначало не са длъжни да доказват посредством представяне на бордните си карти, че са се явили на гишетото за регистрация за този полет, освен ако бъде доказано, че тези пътници не са били превозени със закъснелия полет (определение на Съда от 24 октомври 2019 г., C-756/18, [...] т. 33 и 34 — easyJet).
- 11 Постановеното от Съда вероятно се основава на постановката, че право на обезщетение поради голямо закъснение по принцип имат само онези пътници, които са използвали съответния полет и които действително са пристигнали в крайния пункт със закъснение от минимум три часа.
- 12 б) Тази постановка е в съзвучие с основните съображения, от които Съдът извежда задължението — което не е предвидено изрично в Регламента — за изплащане на обезщетение в случай на голямо закъснение при пристигането.
- 13 Съдът по-специално обосновава тази правна последица с принципа на равно третиране, който изисква да не се третират по различен начин сходни положения и да не се третират еднакво различни положения, освен ако такова третиране не е обективно обосновано. За това от решаващо значение според Съда е фактът, че пътниците на полети със закъснение от тази степен и пътниците на отменени полети са в сходно положение от гледна точка на обезщетението, предвидено в Регламента, тъй като те трябва да понесат сходни неудобства, а именно загуба на време от минимум три часа в сравнение с първоначално планирания полет (решение на Съда от 19 ноември 2009 г. — C-402/07 и C-432/07, [...] т. 50 и сл. — Sturgeon; решение от 23 октомври 2012 г. — C-581/10 и C-629/10 [...] — Nelson).
- 14 Следователно фактическа обстановка, която изисква еднакво третиране, по принцип предполага съответните пътници действително да са пристигнали в крайния пункт със закъснение от минимум три часа. Въз основа на това може да се заключи, че за да се потвърди наличие на право на обезщетение, не е достатъчно пътник да е трябвало да понесе такова закъснение в хипотетична причинно-следствена последователност.

- 15 в) При това положение обстоятелството, че въздушният превозвач не е изпълнил задължението си да предложи заместващ полет, с който закъснението би могло да бъде избегнато, само по себе си не следва да води до различна преценка.
- 16 аа) Съгласно практиката на Съда обаче една от мерките, които се изискват от въздушния превозвач в случай на закъснение или отмяна, е да предложи на пътника друга възможност за премаршрутиране, директно или с връзка, с полет, опериран от съответния въздушен превозвач или от друг въздушен превозвач и с не толкова късно време на пристигане като следващия полет на съответния въздушен превозвач, освен ако извършването на такова премаршрутиране представлява за последния жертва, непоносима с оглед на капацитета на предприятието му към релевантния момент (решение на Съда от 11 юни 2020 г. — C-74/19, [...] т. 61 — LE/TAP; решение на Bundesgerichtshof от 6 април 2021 г. — XZR 11/20, [...] т. 41).
- 17 Незпълнението на това задължение обаче само по себе си не поражда право на обезщетение по член 7, параграф 1 от Регламента за правата на пътниците. Наистина, целта на това задължение е по възможност да не се стига до отмяна или закъснение. Съгласно Регламента обаче право на обезщетение е налице само в случай на претърпяна загуба на време от минимум три часа.
- 18 бб) В такива случаи от принципа на равно третиране не би трябвало да произтича право на обезщетение просто поради факта, че неизпълнението на задължение за прехвърляне на резервацията за друг полет също може да доведе до неудобства за пътниците.
- 19 Регламентът не предвижда изплащане на обезщетение по член 7, параграф 1 за всеки вид неудобство, а само за хипотези, характеризиращи се с претърпяна загуба на време от минимум три часа. Не е възможно тази уредба да се приложи въз основа на принципа на равно третиране за хипотези, в които не е претърпяна такава загуба на време.
- 20 Съдът съответно приема, че макар промяната на резервацията за полет (по първата отсечка) да представлява неудобство за съответния пътник, във всеки случай това неудобство не може да се счита за „сериозно“ по смисъла на Регламента, след като пътникът достига крайния си пункт на пристигане с резервирания полет по втората отсечка със закъснение от по-малко от три часа (решение на Съда от 30 април 2020 г. — C-191/19, [...] т. 32 — Air Nostrum).
- 21 3. Възможно е обаче да се наложи различна преценка поне в хипотезите, когато още преди най-късния момент, в който трябва да се представи на гишето за регистрация, пътникът разполага с достатъчно сигурни данни, че пристигането в крайния пункт ще е със закъснение от минимум три часа.

- 22 При отмяна на полет е налице право на обезщетение по член 5, параграф 1, буква в) от Регламента за правата на пътниците, ако на пътника не бъде предложено премаршрутиране със загуба на време от по-малко от три часа.
- 23 Ако тези условия са изпълнени, по принцип е без значение дали пътникът действително започва планираното пътуване и кога пристига в крайния пункт. В тази хипотеза от пътника също така не се изисква да се представи навреме на гишето за регистрация. Ако е сигурно, че полетът е отменен, подобно изискване и без друго е лишено от смисъл.
- 24 Както настоящият съдебен състав вече е обяснил по друг повод (определение на Bundesgerichtshof от 3 май 2022 г. — X ZR 122/21, т. 16), е възможно да е налице сходно на това положение, при което преди най-късния момент, в който трябва да се представи на гишето за регистрация, пътникът разполага с достатъчно сигурни данни, че полетът може да се изпълни само със закъснение от повече от три часа в крайния пункт на пристигане. В тази ситуация, както и в случая на отмяна, изискването за навременно явяване на гишето за регистрация би било лишено от смисъл.
- 25 Оттук може да се заключи, че правото на обезщетение в тази хипотеза, както и в случая на отмяна, не зависи от това дали пътникът е започнал планираното пътуване и кога е пристигнал в крайния пункт.
- 26 4. В разглеждания случай ревизионната жалба на ищеца би била неоснователна, доколкото по принцип е изключено право на обезщетение, ако пътник е достигнал крайния пункт на пристигане със закъснение от по-малко от три часа.
- 27 5. От друга страна, ако се приеме, че е налице такова право, доколкото има достатъчно сигурни данни за голямо закъснение още преди най-късния момент, в който пътникът трябва да се представи на гишето за регистрация, възниква въпросът дали право на обезщетение в тази хипотеза предполага пътникът все пак да се представи навреме на гишето за регистрация, за да даде възможност на въздушния превозвач да прехвърли резервацията му за друг полет.
- 28 Запитващата юрисдикция вече е отправила този въпрос до Съда в рамките на преюдициално запитване по друго дело. Този въпрос е от значение и за решението по настоящото дело, при положение че се вземе предвид посочената по-горе постановка.
- 29 Досега първоинстанционните съдилища не са установили дали ищецът се е представил — както той твърди — навреме на гишето за регистрация. Ако за наличието на право на обезщетение това не е необходимо, запитващата юрисдикция може да се произнесе окончателно по делото. В противен случай делото трябва да бъде върнато на въззивния съд за допълнително изясняване на фактите.

[...]

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ